

Opschalen voor de veldparelmoervlinder

Met het Beschermingsfonds proberen wij vanuit De Vlinderstichting die laatste stap te maken die we als kennisorganisatie in projecten vaak nét niet kunnen doen: het uitvoeren van maatregelen. Werken aan bescherming van vlinders in de praktijk dus. Op de Weijerkens kunnen we dit nu doen voor een bedreigde dagvlinder: de veldparelmoervlinder.

De veldparelmoervlinder is een echte soort van droge schrale graslanden. Graslanden met veel kruiden en een hoge dichtheid van zijn waardplant: smalle weegbree. Geen moeilijke combinatie, zou je zeggen. Maar stikstof zorgt voor een snelle verruiging van dit soort graslanden en via verzuring voor afname van de kruidenrijkdom. Er is actief beheer nodig om de schrale graslanden vitaal te houden. Maaibeheer is essentieel om de gebieden open te houden, maar kan ook juist averechts werken. De veldparelmoervlinder zet haar eitjes af in groepen en de rupsen blijven tot kort voor de verpoping bij elkaar. Deze rupsengroepen zijn erg kwetsbaar, omdat ze hoog in de vegetatie leven en overwinteren in overstaande vegetatie. Maaibeheer op de verkeerde plek kan dan desastreuze effecten hebben. En beheerongelukjes liggen nog altijd op de loer. Omdat de vlinder in elk van zijn levensstadia kwetsbaar is voor beheer, blijft risicospreiding door gefaseerd beheer binnen en tussen leefgebieden essentieel.

Lerend beheren

Op de Weijerkens ten zuidwesten van Eindhoven wordt dit jaar een nieuw project gestart, als vervolg op een uitvoeringsplan dat in de afgelopen vijf jaar heeft plaatsgevonden in samenwerking met Staatsbosbeheer. In dat project is 'lerend beheren' de insteek geweest. Er is veel praktijkervaring opgebouwd met het herstel van de kruidenrijkdom en het gefa-

seerd beheren. Dit blijkt ook voor andere bestuivers en voor broedvogels goed uit te pakken.

Nu is het tijd voor fase twee: opschalen van één enkel leefgebied naar een netwerk op landschapschaal. In aanvulling op maatregelen om de winst van afgelopen jaren te behouden, wordt nu ingezet op de ontwikkeling van nieuwe leefgebieden met droog schraalland in de omgeving van de bronpopulatie.

Maaien, inzaaien en nog meer maaien

Onder andere door 'gedifferentieerd' maaien en afvoeren (ofwel variabel in maaimoment én maaihoogte) worden de graslanden verschaald. Plaatselijk wordt er tot op de bodem gemaaid, om zo kiemplekken voor bloeiende kruiden te creëren. Om de kruidenvegetatie en smalle weegbree te stimuleren, wordt daarnaast kleinschalig gefreesd en wordt het terrein nadien ingezaaid met inheems zaaimengsel. Met inzaaien, in plaats van maaisel opbrengen, kunnen we gericht waardplanten en nectarplanten in het gebied brengen, zonder daarbij veel biomassa het gebied in te brengen. Als aanvulling daarop worden nog meer maatregelen genomen. Er wordt gehopperd of gemaaid in ongeschikt of onbezet leefgebied en met behulp van natuurakkers worden stukken ongeschikt terrein uitgemijnd. Zo ontstaat op termijn ook een schralere omgeving waar kruiden kunnen kiemen.

Grensoverschrijdende metapopulatie

Het doel? Het uiteindelijk realiseren van een stabiele grensoverschrijdende metapopulatie van de veldparelmoervlinder, die zich uitstrekt over De Kempen van Staatsbosbeheer en de aangrenzende Vlaamse populatie. De komende vijf jaar wordt hiervoor de basis gelegd, zodat daarna met regulier gefaseerd beheer een soortenrijk netwerk van schraallanden in stand gehouden kan worden. ●

Tekst: Wouter Oe & Michiel Wallis de Vries
De Vlinderstichting
Foto: Michiel Wallis de Vries

Draag ook bij aan het Vlinderstichting-beschermingsfonds! Of kijk op www.vlinderstichting.nl/beschermingsfonds.